

Rim omaga, vrenje neha,
 Save breg pokrije noč,
 Ptujec vrine se v deželo,
 Se košati v nji na moč:
 Zida građe po pečinah,
 In strahuje od ondod,
 Kakor sokol drobne ptice,
 Po kotéh ostali rod.

Kolpa tri sto let kervava
 Včisti se polagoma;
 Ali kmalo stresa sila
 Novih bojev naše tla.
 Kakor bljuje morje ljuto
 Val za valom na bregé,
 Se dervijo od zahoda
 Lés sovražnih čet versté.

Zdaj preplava tiho Kolpo
 Divjih Turkov grozni roj,
 Se zažene nad Slovence,
 Jih posili v strašen boj;
 Ropa po kmetéh in tergih,
 Pali sela in vasi,
 Ino vleče trope vjetih
 V ječo britke suznosti.

Boj končan je, mir kraljuje;
 Jasne zopet so oči,
 In po sercu joka trudnem
 Mi veseli glas doni:
 Zvest Bogu in domu bil je,
 In bo vedno Slave sin,
 Dokler solnce bo zlatilo
 Verhe plešastih planin.

(Fr. Svetličič.)

P a š n i k.

Dobri sklepi mladega učitelja. Vem, da je moj stan imeniten stan; vem, da mi je odločeno težavno, bi rekel, naj težavniše delo v človeški družbi; vem, da morem človeštvu veliko koristiti, če zvesto delam v svoji službi, da morem pa tudi tu veliko veliko škodovati in skaziti, če ne delam pošteno in pridno. Da me ne bo enkrat vest težila, sklenem, da bodem imel vedno pred očmi te la poglavitna vodila, ktera si tukaj za-pišem:

1. Ne bom samo podučeval, temuč bom tudi vzrejeval. Kar koli bom učil, bom tako vravnoval, da se otrokom res kaj v serce vraste, da ne bodo imeli samo polno glavo, ampak tudi serce napolnjeno z vsem, kar lepša človeka. Kedar bom obdeloval berilne vaje, ne bom nikoli pozabil, da je branje za to, da si otrok nabira vednosti za življenje in da si z njim žlahtni serce, ter si s tem pripravlja svojo časno in večno srečo.

2. Prizadeval si bom, da bom za mladino gledal tudi čez šolski prag. Ne samo v šoli, temuč tudi zunaj šole je moje delo. Kedar otroci odrastejo šoli, so še le naj bolj potrebni, da jih kdo prav vodi in skerbno zavrača. Posebno bom skrbel za večje učence v nedeljski šoli. Večji učenci potrebujejo posebnega nauka in napeljevanja, kakorsnega

učitelj v splošni vsakdanji šoli ne more vselej razvijati. Skerbni gospodar hodi večkrat gledat svoja že pred leti posajena drevesa, in še vedno popravlja, kar vidi, da jim je treba. Tudi jaz bom tako delal. Nikoli ne bom pustil z oči svojih nekdanjih učencev in učenk, tudi zunaj šole ne. Se vé, da tu ne bom učitelj, kakor pri malih, neskušanih, živih otrocih, temuč prizadeval si bom, da bom najpred kazal sam s svojim zgledom, kako naj se vedejo mladi ljudje, potem bom pa tudi, kjer koli bom mogel, delal ali naravnost, ali pa posredno za pravo splošno srečo premile mi mladine.

3. Učil bom učence za življenje, ne pa samo za šolo in šolsko spraševanje. To vodilo sem že tolikrat bral in tolikrat priporočevati slišal, da menim, da mi ga ni treba še dalje ponavljati. Vendar pa vidim, da mnogi učitelji, akoravno dobro vedó, da je šola za življenje, ne pa življenje za šolo, še le vedno več učiteljarijo za šolo, kakor pa za pravi namen, to je, za življenje. Nauk o jeziku, naj si bo že, v domačem ali v tujem, bom tako obdeloval, da se bodo učenci vadili dobro, bistro misliti, in da bodo to, kar jim bom povedal in pokazal, na tanko razumeli. Kaj učencem pozneje pomaga, če so v šoli pri učitelju izdelovali in prešteli še tako zamotana števila, če pa potem sami brez vodnika ne morejo in ne znajo naj manjše domače reci pri gospodarstvu izšteviliti? — Prizadeval si bom, da bom tudi manj zmožne učence dramil in pridobival za svoj nauk, to je, da bo šolski poduk splošen, ne pa le za nekatere boljše učence. Že večkrat sem slišal tožiti učitelje, da pri očitnem šolskem spraševanju le hočejo kazati glave svojih boljših učencev, da se s slabejšimi še ne menijo i. t. d. To je gotovo učiteljeva velika napaka. Mene bo naj več veselilo, če bom mogel slab les pripraviti do čverstega, nadepolnega zelenja.

4. Tudi sam sebe ne bom pozabil, to je, vedno se bom izobraževal, in to tako le: a) Nikoli ne bom šel v šolo, da bi se popred dobro ne pripravil za nauk. Če se pa hočem za nauk dobro pripravljati, se moram pa neprenehoma izobraževati. Učitelj ne sme misliti, da v omiki pride kdaj do kraja ali svojega namena. Dalje ko gre, dalje se mu kaže. Še le s tem, če se sam učim in brihtam, spoznam, da malo malo vem, in da mi je še veliko, veliko treba, da bom le količkaj mogel dobro shajati v svojem težavnem stanu. Le tisti

ljudje in posebno tisti učitelji so ošabni in hočejo svojo učenost na tergu razkladati, ki še s svojo omiko niso prišli do perve naj potrebniše stopinje, namreč do misli, da je vse, kar vejo, še nič proti temu, kar ne vejo, ali kar bi kot taki vediti mogli. „Tico poznaš po perji in petji, človeka pa po govorjenji“, pravi pregovor, in to si bom tudi jaz dobro zapomnil. Tisti učitelji, ki vedno več hočejo vediti, ko drugi njih tovarši, so navadno veliko slabejši od unih, ki jih pohlevno poslušajo.

5. Hodil bom tudi v tovaršije, pa v kakšne? v take, kjer se shajajo pošteni, modri možjé, kjer vlada mir in edinost, prava misel, zvest značaj; posebno pa se bom rad družil z dobrimi tovarši svojega učiteljskega stanu. „Človeku ni dobro samemu biti“, pravi sveto pismo. Tudi jaz se bom ravnal po tem vodilu. Bog pa ne daj, da bi kdaj zabredel v slabe tovaršije, ktere bi mi pokopale poštenje in premoženje in vso veljavo pri poštenih ljudeh, in ktere bi me pahnile v časno in večno nesrečo. Kakor je dobro in potrebno, da ima človek dobre, blage tovarše, in da se pečá z njimi, tako je tudi škodljivo in pogubljivo, če kdo pride ali vedoma ali nevedoma v jamo tolovajsko — med spačene, hudobne tovarše. Torej bom tudi tukaj skerbno pazil, da ne zgrešim prave poti.

6. Nikoli ne bom pozabil, da sem učitelj na slovenski zemlji, da moram po vsi svoji moči skrbeti za blagor svoje domovine, se vé da po pravi, ne pa kaki stranski poti. Prava pot do domovinske sreče, po kateri naj učitelj svoje učence vodi, pa je zopet le prava olika za življenje. Skerbel bom, da bom učence izobraževal na domači podlagi, da jim bom odpiral pot do prave zavesti, do umnega gospodarstva, da jim bom v nježna serca sadil prelepo cvetico — ljubezen do domovine in do vladarja, do pravega cerkvenega in državnega življenja. — Sploh, kar se tiče národnosti, ne bom segal čez svoje okrožje, temuč bom ostal pri tem, kar je za národ naj boljšega, da bom izobraževal in vzrejeval domačo mladino za domače potrebe. Izobražena in poštena mladina je prava podlaga do sreče národove.

P.